

rel. 23/24

UNIwersytet
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
Szkola Doktorska
pieczęć Szkoły Doktorskiej
tel. 12 662 64 41

**OPIS PRZEDMIOTU
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
W SZKOLE DOKTORSKIEJ**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Od feminizmu do teorii <i>queer</i> : literaturoznawcze dyskursy o płci, rodzaju i seksualności <i>warsztat specjalistyczny 3</i>
Język wykładowy	polski
Tytuł/stopień naukowy prowadzącego	dr
Imię i nazwisko prowadzącego	Przemysław Szczur
Rok akademicki, semestr	2025/2026, semestr zimowy
Dyscyplina której dotyczy przedmiot	Literaturoznawstwo
Liczba godzin dydaktycznych	12
Liczba punktów ECTS	2
Sposób zaliczenia przedmiotu (zaliczenie, zaliczenie z oceną, egzamin)	zaliczenie
Warunki zaliczenia	Aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz prezentacja ustna krytycznej analizy <i>wybranego tekstu spoza tych omawianych na zajęciach</i>
Warunki zaliczenia dla obcokrajowców	jw. (możliwe zaliczenie zajęć w języku francuskim)
Treści realizowane podczas zajęć W trakcie zajęć zostaną omówione główne nurty szeroko rozumianych studiów genderowych, głównie w dziedzinie literaturoznawstwa, choć – w związku z interdyscyplinarną specyfiką tej perspektywy badawczej – istotne będą również odniesienia do innych dyscyplin, zwłaszcza filozofii, nauk społecznych oraz historii. Poszczególne nurty omawiane będą w oparciu o wybrane teksty z dziedziny teorii feministycznej, studiów nad męskosciami, studiów nad seksualnością, studiów LGBT+ oraz <i>queer studies</i>. Zajęcia będą miały charakter metateoretyczny. Celem będzie uchwycenie źródeł ww. nurtów, specyfiki zarówno klasycznych ujęć, jak i nowszych tendencji, osiągnięć, perspektyw rozwojowych oraz ew. ograniczeń.	
Literatura	K. Berggren, <i>Lepka męskość: poststrukturalizm, fenomenologia i podmiotowość w krytycznych studiach nad męskością</i>, „Teksty drugie”, 2015, nr 152, s. 353-380. A. Galant, <i>Prowincjonalizowanie feminizmu w polskich badaniach literackich</i>, „Poznańskie studia slawistyczne”, nr 11, 2016, s. 189-200. D. Helminiak, <i>Co Biblia naprawdę mówi o homoseksualności</i>, tłum. J. Jaworski, Wydawnictwo „Uraeus”, Gdynia 2002, s. 13-17 oraz 22-53.

- T. Kaliściak, *Małżeństwa jednoduszne. O dawnych formach męskich więzi homospołecznych*, [w:] *Formy męskości 2*, red. A. Dziadek, Instytut Badań Literackich, Warszawa 2018, s. 227-260.
- T. Kitliński, P. Leszkowicz, *Homotekstualność: homoseksualność i twórczość*, [w:] *Lektury inności. Antologia*, red. M. Dąbrowski i R. Pruszczyński, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2007, s. 145-159.
- K. Kłosińska, *Feministyczna krytyka literacka*, Wydawnictwo UŚ, Katowice 2010.
- A. Kubiak, *Polskie męskości: peryferyjne, kolonialne, postkolonialne. Mapowanie pola poszukiwań*, [w:] *Obszary polonistyki 7. (De)konstruowanie męskości. (De)mitologizacje, (dez)iluzje i (de)heroizacje męskości w literaturze, kulturze i języku*, red. K. Matuszko, M. Głos, K. Maciąg i B. Drozd, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2024, s. 110-118.
- A. Kujawska-Kot, *Ciałoteksty. Literackie i filmowe reprezentacje transpłciowości*, Universitas, Kraków 2024, s. 379-390.
- K. Lisowska, *Metaforyczność w dyskursie genderowym polskiego literaturoznawstwa po 1989 roku*, Universitas, Kraków 2019.
- G. Rubin, *Rozmyślając o seksie: zapiski w sprawie radykalnej teorii polityki seksualności*, tłum. J. Mizielińska „Lewą Nogą”, 2004, nr 16, s. 164-224.
- P. Sobolczyk, *Queerowe subwersje. Polska literatura homotekstualna i zmiana społeczna*, Wydawnictwo IBL PAN, Warszawa 2015, s. 88-138.
- G. Stępnia, *Sztuka życia inaczej: ustanawianie queerowego czasu i przestrzeni*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2017, s. 227-257.
- M. Szczepniak, *Queerowanie historii, czyli dlaczego współcześni geje nie są niczymi dziećmi*, „Teksty drugie”, 2012, nr 137, s. 205-223.
- K. Szopa, *Poetyka rozkwitania. Różnica płciowa w filozofii Luce Irigaray*, Wydawnictwo IBL PAN, Warszawa 2018, s. 35-58.
- U. Śmietana, *Lektury inności*, [w:] *Lektury inności. Antologia*, red. M. Dąbrowski i R. Pruszczyński, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2007, s. 214-224.
- M. Świerkosz, *Atena i Arachne. W stronę innej poetyki pisarstwa kobiecego*, [w:] *też, Arachne i Atena. Literatura, polityka i kobiecy klasycyzm*, Wydawnictwo UJ, Kraków, 2017, s. 17-49.
- L.-G. Tin, *Początki kultury heteroseksualnej w cywilizacji Zachodu*, tłum. O. Hedemann, Universitas, Kraków 2013, s. 7-53.
- C. S. Vance, *Konstruktywizm społeczny. Kłopoty z historią seksualności*, tłum. A. Kościańska [w:] *Gender. Perspektywa antropologiczna. Tom II*, red. R. E. Hryciuk, A. Kościańska, Wydawnictwo UW, Warszawa 2007, s. 15-32.
- B. Warkocki, *Homo niewiadomo. Polska proza wobec odmienności*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2007, s. 9-44.

Symbol	Opis efektu uczenia się w Szkole Doktorskiej*	Formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w ramach przedmiotu
W1	zna i rozumie – w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek w dziedzinie literaturoznawstwa, obejmujący podstawy teoretyczne i zagadnienia ogólne oraz wybrane zagadnienia szczegółowe właściwe dla literaturoznawstwa zorientowanego genderowo	Dyskusja w trakcie zajęć oraz prezentacja indywidualna
W2	zna i rozumie główne tendencje rozwojowe właściwe dla literaturoznawstwa genderowego	jw.
W3	zna i rozumie metodologię badań w dziedzinie literaturoznawstwa genderowego	jw.
W4	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie płci, rodzaju i seksualności	jw.
W5	zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne istotne uwarunkowania działalności naukowej lub artystycznej	jw.
U1	potrafi wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki i sztuki do formułowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów lub wykonywania zadań o charakterze badawczym	jw.
U2	potrafi, wykorzystując posiadaną wiedzę, dokonywać krytycznej analizy i oceny rezultatów badań, działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym i ich wkładu w rozwój wiedzy, kultury i sztuki	jw.
U3	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne w stopniu umożliwiającym aktywne uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym lub artystycznym	jw.
U4	potrafi inicjować debatę i uczestniczyć w dyskursie naukowym i artystycznym	jw.
U5	potrafi samodzielnie działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób	Prezentacja indywidualna

K1	jest gotów do krytycznej oceny dorobku literaturoznawstwa oraz własnego wkładu w jego rozwój	Dyskusja w trakcie zajęć oraz prezentacja indywidualna
K2	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy / sztuki w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych	jw.

30.09.2025

data

Przemysław Słom

podpis prowadzącego (prowadzących) zajęcia w ramach przedmiotu

1.10.25

data

Z-CA DYREKTORA
Szkoły Doktorskiej

Ryś Adam

dr hab. Paulina Rojek-Adamczyk, prof. UKEN
podpis Dyrektora Szkoły Doktorskiej